

HONDURASLI HIRSIZ GEMİ ASLANI

Aydınlık Gazetesi, 24 Eylül 2012

Yıldırım Koç

Geçenlerde Honduraslı bir doktora öğrencisi Türkiye'ye geldi. Tez konusu, Türkiye sendikacılık hareketiymiş. Benimle görüşmek istedi. Epey sohbet ettik. Keyifli ve öğretici bir görüşme oldu.

Honduras, Orta Amerika'da, 8,5 milyon nüfuslu bir devlettir. Başkenti Tegucigalpa'dır.

Honduraslı öğrenci bana sendikalarımızda yolsuzluk, hırsızlık, ahlaksızlık olup olmadığını sordu. Ben de Türkiye'de böyle olaylara kesinlikle rastlanmadığını söyledim. Honduraslı öğrencinin kendi ülkesindeki sendikacılık hareketiyle ilgili anlattıkları ise iğrençti. Honduras'ta bazı sendikalarda çok büyük hırsızlık ve yolsuzluk varmış.

Bana inşaat işkolundaki bir sendikanın genel sekreterini anlattı. Adamın adını vermiyorum; tutup taa Honduras'tan hakkımda bir tazminat davası açmasın. Adama "Hondu" diyelim.

Honduraslı öğrenciyle İngilizce anlaştık. Hondu için "figurehead" sıfatını kullandı. Türkçede buna "gemi aslanı" diyoruz. Türkçe sözlüğe göre, gemi aslanı, "gösterişi yerinde olduğu halde hiçbir işe yaramayan adam". Hondu tam bir gemi aslanıymış; ancak çok başarılı bir tezgahçı ve hırsızmış.

Honduras'ta 4 Mayıs 1954 tarihinde muz plantasyonlarında büyük bir grev patlamış. Hondu da bu grevcilerden biriymiş. Tüm ömrü boyunca o grevi anlatıp durmuş. Sendikadaki solcuları tavlama da grevden çok yararlanmış. Esasında grevde önemli bir rolü filan da yokmuş; ancak solcularla konuşurken ne yapar eder, konuyu 1954 grevine getirir; "ahh o eski günler" filan dermiş (bizdeki bazı 68'liler gibi). Bazı saflar da Hondu'yu solcu zannedermiş.

Hondu alkolikmiş. Honduras'ta "horchata" adı verilen pirinçten yapılan tatlı bir içki içirmiş. Hondu, her gece (bizim tabirimizle) bir büyük horchata devirmeden uyuyamazmış. Solculuğu en fazla bu içki masasında tutarmış ve çekilmez olurmuş. Honduras'ın namuslu solcularının yüzkarasıymış.

Hondu inşaat işkolundaki büyük bir sendikanın genel sekreterliğinde 23 yıl kalmış. Onun yönetimi sırasında sendikanın üye sayısı yaklaşık beşte bir düzeyine inmiş. Hondu'nun başarısı, üyenin beşte dördü çeşitli nedenlerle sendikadan ayrılırken, (Honduras'ta çok rağbette olan) lacivert takımını giyerek dolaşmakmış. "Figurehead" (gemi aslanı) sıfatı bu süreçte çıkmış.

Hondu'da utanma sıkılma yokmuş. Hondu'nun kendisi sendikadan çok iyi bir maaş almış; ancak bununla yetinmezmiş. Sanki yılın her günü başkent Tegucigalpa'nın dışında görev yapıyormuş gibi, yılın 365 günü için harcırah almış. Honduraslıların çoğu Katolik'tir. Katoliklerin çalışmalarının yasak olduğu kutsal günler için bile Hondu'ya harcırah tahakkuk ettirilmiş. Hondu'da ar damarı bulunmadığından, bu uygulama konusunda getirilen eleştirilere güler geçermiş.

Honduras'ta enflasyon dönem dönem çok yüksekmiş. Hondu, sendikanın kasasından milyonlarca Honduras Lempirası (Honduras'ın parası) avans alıp, yıllarca bu parayı faizsiz kredi olarak kullanmış. Bu konuda bazı belgeler basına sızdığına, kılını bile kıpırdatmamış. Kendini savunmaya bile çalışmamış.

Honduraslı öğrenci Hondu'nun bir kadına verdiği 200 Dolara ilişkin bir öykü anlattı. Çok güldük. Ancak burada anlatmak uygun düşmez.

Honduraslı öğrenci Türkiye'ye çok imrendi. Ayrılırken, "keşke bizim sendikacılarımız da sizinkiler gibi namuslu, dürüst, çalışkan, alçakgönüllü, işçi sınıfının kurtuluşu için çalışan kişiler olsa" diye epey hayıflandı. Ben de, Honduras işçi sınıfının bir gün Hondu gibi şerefsiz hırsızları silip süpüreceğine olan inancımı ifade etmekle yetindim.

Çok şükür Türkiye'de Hondu gibileri yok.